

L'ESPURNA

setmanari de cultura i sociologia

Redacció i Administració: Plaça Pintor Morera (Impremta Sol) ~ Preu: 15 cèntims

EDITORIAL

SALUTACIÓ

Ha caigut molt en desús la coneguda fórmula amb què començaven el primer article moltes publicacions, al sortir a llum per primera vegada: «no venim a omplir cap buit». Per nosaltres, aquells periòdics que no han d'omplir cap buit, no tenen cap raó de viure i sí només aquells que representen un sector polític del poble, són el portantveu d'algun Sindicat obrer, o per l'estil.

L'ESPURNA és d'aquests darrers. Vé, en efecte, a omplir un buit, com a periòdic absolutament d'esquerra.

Lleida, a l'hora present, que compta amb un nombre important de gent republicana, treballadora, liberal i laica, no tenia ni una fulla per a defensar-se de la intemperància i de l'absolutisme de la gent d'enfront, incomprendible, ensotanada i destructora que representa, per una part, la burgesia que aguanta el fuet despòtic i l'engranatge de la reacció més intrínsec, per l'altra, l'esperit imperdurable de Torquemada.

Els nostres enemics tenen tots els medis al seu abast per a allargar la seva situació d'equilibri; res no els manca: premsa, diners, escoles, institucions, reconeixement oficial. Nosaltres, per contra, comptem només amb l'entusiasme que ens proporciona una idea i un convenciment profunds i amb alguna altra ballesa que fabriquem a costa de sacrificis.

Avui presentem L'ESPURNA. Les seves columnes estan a la disposició de qui cregui que el primer pas a donar al nostre país és implantar un règim republicà federal, provocat per una lluita decidida (ja que pacíficament és impossible); totes les energies del nostre setmanari seran destinades a defensar els exiliats, les causes obreres, les reivindicacions socials, els problemes de justícia, i, per contra, a atacar les injustícies presenciades, el caciquisme rural, el pes insuportable del tercer sexe, els disbarats de les actuacions passades i els atropells ocorreguts a tots els pobles.

Sense defallir, anirem treient a la llum pública casos denigrants de personalitats que una època foren sortoses, que s'aprofitaren de les circumstàncies i que avui semblen oblidades. Exigirem responsabilitats a tothom que se'n faci creditor, a tothom, tan si és significatiu com si és comparsa.

Ja veus, lector, quant gran és el nostre camí a seguir, quin el nostre motiu de vida, però l'entusiasme és més gran que res; llegeix-nos cada setmana i podràs veure confirmades les nostres promeses.

L'ESPURNA, en el seu primer número, saluda a tota la premsa en general. Si té llarga vida, també tindrà temps per destriar-la i escollir aquella amb la qual s'hi trobi identificada i també sabrà enfrontar-se amb la que és, de fet, el baluart dels seus adversaris.

El nostre crit és: ¡A l'esquerra no hi tenim enemics! ¡Tota teoria política inclosa en el camp que va des d'una República federal en avant, i tota teoria social que admeti totes les aspiracions dels obrers, són nostres.

Una vegada dit amb paraules, doncs, qui som i a què venim, anem a repetir-ho amb fets.

Lector, llegeix-nos.

Alba ~ Cambó

Tant aviat com va caure la dictadura de Primo de Rivera, Cambó va córrer a oferir la seva ajuda a la monarquia. Alba ha tardat un xic més, però en oposició a certs elements liberals burgesos també s'ha decidit a sostenir el règim. Els dos polítics han tingut entrevistes a París i a Barcelona. Són dues mentalitats que s'assemblen molt, de tal manera que es pot dir que Alba és el Cambó de Castella i Cambó l'Alba de Catalunya.

Es diuen polítics de realitats, però la verdadera realitat és que són polítics d'afers. Fan servir la influència política per als grans negocis. A Cambó, que no tenia res abans d'actuar políticament, un periodista a *Estampa* va dir que se li comptava una fortuna de més de noranta milions.

Alba, que tampoc no tenia res, fé també una pila de milions; compta a Madrid amb una residència règia i a París s'ha menjat l'amarg pa del dèsterro en el regi Hotel Claridge. S'han sabut sacrificar, doncs, per la pàtria.

No es presenten, però, obertament com a polítics d'afers. Això seria massa ingenu. L'opinió pública els rebutjaria de seguida. Per això l'un es presenta com a defensor d'un liberalisme radical. Com que els veritables objectius són els altres, aquests ideals són sacrificats amb una sovintesa desconcertant.

Cambó, en lloc d'aprofitar-se de les ocasions que el règim s'ha trobat en situacions apurades per a obligar-lo a cedir,—ja que ho aconsella la més elemental tàctica política,—ha fet tot el contrari, ha corregut a ajudar-lo i enfortir-lo sense

VIDRES
CRISTALLS
METALLS

MAGATZEMS

E. CARDONA

R. Ferran, 44 — LLEIDA — Telèfon 98

LAVABOS
BANYERES
WATERS

preocupar-se de fer-lo cedir en res. Allò que el preocupa i l'obsessiona és la conservació dels interessos creats i la conquesta d'influència política per a acréixer-los. Podem recordar la seva traïció als acords presos, anant a pronunciar aquell discurs a l'Ajuntament de Barcelona, la seva conducta del nou, la traïció del disset, l'acceptació de les carteres de Foment i d'Hisenda en dues ocasions apurades per al règim, la col·laboració per fer venir la dictadura amb motiu de les circumstàncies greus creades per l'expedient Picasso, la conducta vergonyosa de 1930.

Alba ha sacrificat els ideals de Costa, que deia defensar-los. En moltes ocasions el seu liberalisme radical també ha claudicat davant les exigències de la reacció. Recordem igualment aquell famós projecte en que les terres als vint anys quedaven propietat dels arrendataris i que després de promoure molt soroll s'en va anar en fum.

Una altra coincidència. Saben prou bé que els escriptors de llibres, revistes i diaris, influeixen enormement sobre l'opinió pública. Com convertir-los d'enemics en aliats? Cambó va veure que l'hostilitat dels intel·lectuals era un greu obstacle per a la seva política, per tant, per als seus afers. Per això organitzà la «Fundació Bernat Metge», la qual amb una sèrie de sous de traductors del grec i del llatí, i amb una propaganda a l'americana sobre el seu mecenatge de la cultura catalana, ha neutralitzat a uns i convertit en servils aduadors als altres.

Alba va fer el mateix amb certs intel·lectuals de Madrid. Primer va acaparar amb el seu col·laborador March certs periòdics. D'aquesta manera agafava per l'estómac a bastants escriptors i els dominava llurs consciències. Va veure també que els intel·lectuals que tenien un gran prestigi a Madrid eren els de la Junta d'Ampliació d'Estudis i els de les seves

institucions filials. Per a neutralitzar-los, tan a l'oposició com al Govern, es presentava com llur advocat. Si avui no s'atreveix a anar a Madrid és per la por a les protestes de la intel·lectualitat de l'Ateneu davant la seva conducta.

Una altra coincidència encara. El projecte d'impostos sobre els beneficis extraordinaris presentat quan la guerra mundial havia de reportar centenars de milions a les caixes de l'Estat. Cambó va atacar-lo d'una manera furiosa. Alba, després d'uns discursos demagògics defensant-lo, al moment decidí el va retirar sense haver estat rebutjat pel Parlament. L'Estat es va quedar sense aquests ingressos, i els centenars de milions van restar en les caixes dels capitalistes que s'aprofitaven dels grans negocis de la guerra. Quines raons poderoses hi va haver per tal que es retirés el projecte? No se sap; sols se sap que els capitalistes van quedar molt contents i no van pecar de desagraïts.

Cambó i Alba han estat funestos.

De fet, quan era ocasió d'aprofitar els moments culminants, Cambó ha sigut el pitjor enemic de la llibertat.

Tan Cambó com Alba, amb llur conducta política, han omplert de fàstic a la gent, han estat els grans sembradors de l'escepticisme polític, la pitjor enfermetat que ha patit en aquests darres anys el poble espanyol.

Cambó i Alba, com a representants de l'alt capitalisme i de la política d'afers, en nom d'una política de realitats, són els enemics de les grans preocupacions ideals i els grans enemics de la classe treballadora. No oblidarem mai que Cambó fou el sostenidor de Martínez Anido al Govern civil de Barcelona i el primer que va acudir a visitar-lo per a manifestar-li el seu gran sentiment quan Sánchez Guerra va tenir la gallardia de destituir-lo.

VÍCTOR COLOMER.

té capacitat per a sentir les sublimitats de l'Evangeli, pot ésser al mateix temps un perfecte laicista. El laïcisme és una fórmula d'aplicació immediata a la política i a l'administració; vol només que el clergat visqui per als afers netament religiosos i que actuï a la trona i a l'altar que són els únics llocs d'acció que millor li escauen, lluny de tota intromissió en funcions que pròpiament són estatals.

Volguer el laïcisme és volguer el predominí dels elements civils a la vida de l'Estat i el laïcisme és per això, consubstancial amb la democràcia; allunyar-se'n és de fet anar cap a la teocràcia i lluitar pel laïcisme, és lluitar per la democràcia; un Estat demòcrata ha d'ésser forçosament laic. Si ho mireu pel caire religiós, el laïcisme, després de tot, no és sinó que una realització del «Doneu a Déu el que és de Déu i al Cèsar el que és del Cèsar», és un destriament de zones d'acció que es fa necessari en tot poble civilitzat.

Es clar que en un país com el nostre, tan allunyat encara del laïcisme i amb un cinquanta per cent de la població en ple analfabetisme, hom pot presentar com a revolucionàries unes doctrines que de fet sols perjudiquen els interessos materials d'una petita minoria. Però, el ciutadà d'un nivell de cultura mitjà, que sàpigui pensar un xic pel seu compte sobre les coses i cosetes que cada dia passen, veurà que ara més que mai el laïcisme és una necessitat urgent. Un Estat laic és un Estat normal. Tot el demés són capgiraments de veritats indiscutibles i ganes de romandre allunyats del focus de màxima civilització.

VOLTAIRE.

Per a "Nosotros" de Madrid

L'ESPURNA, sentint-se republicana i federal contreu el deure voluntari d'associar-se amb aquells motors de vida ciutadana que el setmanari «Nosotros» de Madrid, tant a temps intenta agrupar. El nostre goig, a l'oferir la cooperació completa a tal agrupació, queda amarada a l'assabentar-nos que publicacions portugueses hi són convingudes. Primer, perquè la federació ideològica és el primer pas cap a l'Iberisme sencer. Segon, perquè l'ajud a qui pateix dictadura cruenta, com els germans i correligionaris portuguesos, és norma de conducta dels llibertaris espanyols. Des d'aquest instant, per nosaltres solemne de l'aparició del primer número de L'ESPURNA, ens considerem agermanats amb els companys que arreu d'Ibèria, no parant en sacrificis, treballen pel més enlairat ideal que pot aconseguir-se per l'implantació definitiva de la Llibertat. Tenim-nos, doncs, per germans i obrers de la mateixa causa, i desitgem de tot cor que aquesta adhesió espontània tingui per a tots la vàlua d'una Prometença.—N. DE LA R.

LAICISME

Bo és que hom comenci a parlar de les coses; darrerament s'ha parlat de laïcisme. A Madrid ha nascut una *Liga Laica* amb totes les de la llei; organitzada i dirigida per gent del màxim prestigi en el món de les lletres i de la política i amb orientacions que fa goig de veure. A casa nostra algun partit polític reviscolat de l'anèmia que han patit uns quants anys, ha inclòs en el seu programa amb més o menys esporugiment uns quants granets de laïcisme, com és ara la separació de l'Església de l'Estat; l'Alba diuen que ha encarregat a En Cambó la solució de la *qüestió religiosa*—nosaltres diríem *qüestió clerical*—.

Sembla, doncs, que comença a fer-se un cert ambient propici a l'eliminació de

certs entrebancs que no han d'existir en un Estat ben organitzat. I com que de tot això amb el temps en podria resultar la supressió de certes consignacions en els pressupostos de l'Estat, la *buena prensa* s'ha posat en joc tot seguit per a dir tots els mil penjaments del laïcisme i dels laicistes.

No. Hem de parlar a pams. Cal pensar que els enemics del laïcisme són gent a la qual el laïcisme lesiona en els seus interessos materials i per això tot allò que diguin s'ha de veure amb molt recel. Cal posar en clar què vol dir laïcisme. El laïcisme no és pas un fet anarquitzant, ni destructiu; no és acció contra la vida religiosa del ciutadà; no és ateisme; tampoc és anticlericalisme; un perfecte catòlic si

□

MONARQUIA?

REPÚBLICA?

LA CHADE!!

A rel del comiat de "Lleida"

Hem vist aquests dies a la premsa dues notes diferents, relatives a la desaparició del setmanari «Lleida», una d'en Domènec Bellmunt, a «La Publicitat», sentint molt la desaparició del dit setmanari; l'altra a «El Matí», com de refruc, puix que és la mateixa nota amb uns lleugers comentaris bastant menys ben fets al «Diari de Lérida», on es posa de manifest la greu alegria que han tingut els seus respectius animadors; volem, doncs, comentar i contestar, encara que lleugerament, les dues menes d'explosions del sentiment que ha produït el comiat de la revista, la qual, durant una bona època ha estat el baluart de les idees nobles i liberals.

L'admirat Domènec de Bellmunt, se'n plany de la seva pèrdua i vertaderament és una llàstima que la gent d'esquerra perdem una publicació bona, però també de-beu contestar-li que el jovent de Lleida, que tenim ànsia de llibertat, no ens podem pas resignar a emmudir per a sempre, al contrari, alcem un nou baluart amb aquest nou setmanari, per a reprendre la lluita pels nostres ideals. Sabem que hi ha forces davant nostre, disposades a fer fracassar el nostre intent; unes les que han fet retirar de la palestra a «Lleida», altres, potser més maquiavèliques i més amagades, que tampoc no els plau la nostra aparició, la rectitud que nosaltres volem tenir, i que al tenir-la nosaltres voldrem exigir als altres grups afins nostres, sabem, també, que

serà traduït en una sèrie de travetes, però no temem pas cap d'elles, estem segurs que el nostre entrenament al salt d'obstacles farà que puguem sempre seguir la línia recta per a la consecució dels nostres ideals; el camí recte creiem en aquests moments d'inquietud i revolta és la fe amb la revolució; els altres, els que la gent considera més o menys polítics els considerem més o menys tortuosos i com a tals els denunciarem.

Em sembla, amic Bellmunt, que després d'uns quants números nostres podreu pensar que «Lleida» revista té una digna i batalladora successora en L'ESPURNA.

I ara parlem un moment de l'alegria tan manifesta de la gent de dretes.

Els pensaven que perquè amb l'ajuda del llapis roig i altres causes que els han ajudat d'una manera casual, quedava tot el camí per ells, però s'han equivocat; si no surt «Lleida», surt una altra publicació molt semblant, i per tal que l'alegria els sigui transformada més ràpidament en un bon mal de ventrell, volem anunciar-los que com no han agraït gaire als dirigents de la revista «Lleida» l'oblit en que els tenien, nosaltres procurarem estar més en contacte amb totes les seves opinions.

Agraïrem, per tant, una bona salutació d'aquelles que P. sap fer. Serà per nosaltres un agradable esport, el retornar pilotes i si podem augmentar-les.

ENRIC GODÀS.

A l'anomenada "Buena Prensa"

En sortir al carrer per primera vegada, retem la nostra salutació als confreres de la premsa lleidatana. Ho fem amb goig, sadollats d'optimisme, plens de ganes de treballar, amb desig de nodrir un xic els rengles migrats de la nostra premsa, convençuts que amb la lletra de motillo hom pot fer molta feina i... de la bona. ¡Som pocs i hem de viure ben avinguts!

Però la fórmula de convivència que volem, no exclou pas l'acció enfront la premsa i la gent que patulla—moltes vegades d'amagatotes i sota terra com els taups—sota el *camouflage* d'uns principis d'ordre, per la conservació de ço que vulgarment hom anomena la «menjadora». Són la gent convençuda que en el món les qüestions es resolen tot dient: «Així ho hem trobat i així ho deixarem», fórmula que enclou la màxima consagració de l'egoisme més cru i més anticristià i per al sosteniment de la qual empen els mitjans per tothom coneguts. Nosaltres, la gent de L'ESPURNA, en canvi, veiem el món i els seus problemes amb un criteri purament humà.

Per a nosaltres els dogmatismes i els prejudicis, de qualsevol mena que siguin, no existeixen i els hem de combatre com

a elements que porten el verí i la dissociació en la vida. Nosaltres també el volem l'ordre, però volem un ORDRE fonamentat no pas en el calcigament del feble o del dissident sinó en els fonaments eternals dels drets naturals de l'home.

¿Les nostres armes de combat? ¡Ai last! Ja ho veiem que hem nascut en mala lluna. Entrebancs rai com trobarem! Ja hi comptem. Hi han coses, però, que fa massa temps que les portem al pap i hem d'esboterar costi el que costi. Ja ho estem veient; sense volguer, la primera topada la tindrem amb la dixosa *Buena Prensa* de Lleida. Aquesta pel nombre, avui és poca; soterrat aquell fantàstic «*Heraldo Nacional*», periódico católico independiente, Organó del Secretariado español», només resta *El Diario de Lérida*. Però fillets, sabeu ben bé el què és no anar a to amb ço que simbolitza *El Diario de Lérida*? La seva gent, ben peixadeta i revingudeta, estarrufa el nas tot seguit que hom proposa quelcom que no faci una forta sentor de cera i de sagristia; s'agombola per a barrar el pas a tot el que no els sigui plaent; fibloneja a més no poguer tot allò que els sembla anar contra direcció. Heu vist amb quina mala dissimulada delecta-

ció comentaven ara fa uns dies la mort de la Revista *Lleida*? Ens amoïna pensar que el nostre espurneig pugui començar a forbar el repòs de la gent del *Diario* en ple assaboriment de la victòria, ara que tot just s'haurà eixugat la suor que va fer regalar pels seus amples clatells aquella revista heterodoxa i espiritista.

L'ESPURNA demana al diari de Mossèn Plinio una mica de tolerància. Deixeu-nos piular una temporada al menys. Fet i fet nosaltres som bons xicots i una mica instruïdets sense arribar, però, a la possessió d'aquells recargolaments d'argumentació que permeten demostrar la veritat de l'indret i l'enrevés de totes les qüestions, fins d'aquelles que són oposades a les constatacions del sentit comú. Som gent com cal, tots portem la nostra cèdula i paguem religiosament la contribució—servades les proporcions—més forta que la gent d'ordre; ara que cap de nosaltres viu del cupó ni de l'entabanament de la gent, i això ens donarà molta llibertat d'actuació. No portem verí; nosaltres diem les coses sense malvolença; potser creureu que som un xic eixebrats; en el fons del fons, però, veureu que de l'únic que patim és d'aquella cèlebre *funesta mania de pensar* per la qual hom s'ha vist mantes vegades en el mal pas de deixar-se socarrar.

I ara prou. Si en aquesta *Salutació* hem parlat tant del *Diario* és perquè no hem pogut defugir-ho. Hi ha gent creguda encara que parlar de certes qüestions és un anacronisme. Això potser sigui veritat dels Pireneus enllà. Del Pireneu ençà, no ho és; qui no ho vulgui creure, que s'entrefingui repassant la història dels malaguanys anys de la dictadura. Cada dia ens haurem de prendre el treball—ben poc plaent per cert—de fullejar la *Buena Prensa*, i si fa al cas parlar amb el comentari curt al fet concret, en to satíric si podem, així ens farem més entenedors al poble que amb els sermons i llargs articles doctrinals.

I això ho farem convençuts que ara per ara, l'acció de la susdita *Buena Prensa*, va dient contra allò que per essència és el ferment de tot progrés: l'emancipació de l'esperit.

CATÓ, EL CENSOR.

AIXÒ ÉS

CENSURAT

GOVERNATIVAMENT

LA RELIGIÓ ÉS L'OPÍ DEL POBLE.

CARLES MARX.

MOVIMENT OBRER

Assemblea de Constitució de la «Federació Local Obrera» de Lleida

A la nostra ciutat tingué lloc el diumenge, dia 13 a les 11 del matí aquesta Assemblea de Constitució de la «Federació Local Obrera» al teatre Catalunya. Es de lamentar que el local no estigués completament ple.

Hi prengueren part les Entitats Obres: Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria; Sindicat del Ram de la Fusta, Unió del Ram de Construcció, Societat de Pastissers i Unió d'Oficials Tipògrafs.

Actuà com a President, el Secretari del Consell Administratiu de la Federació, company Ologaray, Començà lamentant la poca assistència per part dels obrers de Lleida, en un acte de la transcendència d'aquest, i més encara en els moments actuals en que tant convé l'organització de la classe proletària. Diu que la idea d'aquesta Federació és d'una gran magnitud, puix que es proposa infiltrar en tots els obrers la idea sindical, tan en pugna amb la moral burgesa en la qual també es troba la nostra sistemàtica oposició. Fa memòria dels grans homes que han lluitat pels interessos dels treballadors. La Federació—continua—segons la nostra manera de veure ha d'ésser estrictament econòmica; no volém que en un obra sindical d'aquesta importància intervingui la política, per tal que no es dongui el cas, tan repetit entre nosaltres, de volguer convertir l'obrer en un juguet dels polítics professionals. Acaba dient que, aquest organisme és contrari a tot el què siguin capelletes; volem crear un organisme fort i potent, en el que hi prenguin part tots els obrers dels diferents sindicats d'aquesta ciutat.

S'anà tot seguit a la lectura del reglament, del qual en dona compte el company delegat del Centre de Dependents. Es aprovat per unanimitat.

El President dona la paraula al company Francesc Aguilar, del Sindicat de la Fusta, per a donar compte dels treballs portats a cap per la Comissió Organitzadora.

Començà, a igual que el President, lamentant la poca assistència. Esperàvem, diu, que el local hauria estat insuficient i gairebé no l'hem omplert; és vergonyós pels treballadors.

Després d'un petit preàmbul, diu: Sortí la idea d'uns quants companys, de la necessitat immediata de fer una Federació i es convocaren els Presidents dels Sindicats obrers: Sindicat del Ram de la Fusta; Centre de Dependents; Societats d'Oficials Barbers; Sindicat Nacional Ferroviari; Societat de Paletes i Unió d'Oficials Tipògrafs.

Parla de les dificultats i obstacles en que es trobaren, de la tàctica emprada per a fer viable la creació d'aquesta. Els barbers, diu, es negaren a pendre part, ale-

gant uns petits incidents ocorreguts entre ells i els antics dirigents del Centre de Dependents. Es féu un manifest que s'envià a tots els Sindicats anteriorment esmentats, invitant-los que es pronunciessin en pro o en contra del mateix. Contestaren tots afirmativament, inclòs els barbers. No obstant aquest manifest no vegé la llum pública, degut a que ens trobàvem en vigílies del primer de Maig i es cregué més acertat fer un míting, el qual es celebrà en el local dels Ferroviaris; parlaren un delegat de cada Entitat, menys el dels barbers el qual hagué de fer-ho en nom propi per haver-li retirat la confiança la seva Junta. Més tard les retiraren, demés de la Societat de Barbers, el Sindicat Nadicional Ferroviari; per altra banda ingressà la Societat de Pastissers, quedant ja finalitzats els treballs i constituïda la Federació.

Diu, que s'està organitzant el Sindicat de la Metal·lúrgia, el de Productes Químics, Guarnicioners, Transports, etc.

Falta només,—continua—, que pensem en organitzar-nos, puix que l'unió és l'única arma que tenim els proletaris; allí on no arribi un Sindicat hi arribarà la Federació, per això repeteixo que cal unió; cal que ens federem en una local, després en una provincial i per fi en una nacional, puix que sols d'aquesta manera podrem fer front a la gran força burgesa. Pensem que l'obrer a Lleida està molt més explotat que en altres ciutats industrials. A la nostra ciutat, un obrer casat no té mitjans de vida amb el que guanya durant les vuit hores de treball, per això gairebé tots es veuen en la necessitat de fer-se un subjornal per fer front a les necessitats de família, a la fam.

Parla d'empendre una campanya sistemàtica contra l'excés de jornada. A Lleida,—diu—, es treballen nou, deu i fins més hores en un 80 per 100 dels tallers, fàbriques i comerços. Pensem també que hi ha encara a la presó molts companys obrers, que estan sotmesos als tractes més brutals; hem de demanar als poders públics la llibertat d'aquests. Que s'ha fet de l'amnistia?

Parla de la necessitat de fer-se una cultura, organitzant conferències, mítings; llençant a la llum pública periòdics que interpretin el nostre sentiment de classe, fent que tots els obrers el llegeixin. Quan estiguem posseïts d'aquesta cultura, no és repetirà el cas vergonyós donat suara a Lleida per uns xòfers, els quals no tenint

Jo estic circumdat de frares que em repeteixen que el seu regne no és d'aquest món, mentre s'apoderen de tot allò que els cau sota les mans.

NAPOLÉON

apituds per organitzar-se en sindicats, han pogut donar-nos una festa *taurina* en honor d'un senyor que li diuen sant Cristòfor, segons ells patró dels xòfers. Un cas semblant es donà fa dies en aquesta mateixa ciutat, per la manca de cultura i per un xic de presumpció per part dels pares i d'elles mateixes. Ens referim a les modistes, les quals portades per uns quants senyors burgesos, en nom de l'art les ridiculitzaren fent-les assistir a festes religioses i nomenant una *reina* de bellesa, la qual cosa no féu més que infiltrar odis i enveges entre elles mateixes.

El company President recomana faci ús de la paraula els assistents, per tal d'orientar sobre qüestions sindicals. La demana el company Pena pels Metal·lúrgics, el qual prega a tots els treballadors ajudin a que la constitució del seu Sindicat sigui un fet dins de poc.

El company Borràs, barber, diu que creu aportarà molt prompte, sinó a tots, a una majoria dels seus dintre la Federació.

El company Guijarro, peó, parla de la conveniència de formar part de la C. N. T. També fa constar la necessitat d'organitzar a la dona i acaba dient que tots deurien portar les seves dones i companyes als actes de reivindicació de la classe proletària.

El company President exposa la iniciativa dels components de la Federació de crear un Centre d'Estudis Socials.

Demana la paraula Joan Farré, pels ferroviaris i diu que creu molt acertada a la Federació al fer aquesta proposició i exposa la iniciativa que junt amb aquest Centre hi figuri un Comitè d'Estadística.

El company President diu que tindrà en compte aquesta iniciativa, i afegeix que tots els obrers i no obrers que vulguin formar part d'aquest Centre d'Estudis Socials passin de set a nou del vespre, els dilluns, dimecres i divendres per la Secretaria de la Federació, Blondel, lletra B.

Acte seguit es dona per acabada l'Assemblea.

Creiem amb sinceritat que aquesta Federació serà purament sindical. L'objectiu immediat és fer actuar tots aquells obrers que romanen al marge de tota obra sindical. Ens consta, demés, que hi tenim bons amics, que comparteixen les mateixes idees dels que editen TREBALL.

Anim, doncs, camarades; dins del Sindicat preocupem-nos només d'organització sindical; pensem, però, que a fora i els mateixos elements dels sindicats hem de formar part, com a obrers, del nostre partit polític genuí, que és el Partit Polític Obrer.

J. T. S.

Agrupació "Joventut Esquerrana"

Comissió Qüestions socials i agràries

En el primer número de L'ESPURNA, no hi podia faltar de cap manera la nostra veu.

La nostra missió és estudiar els problemes socials. Abans, però, la nostra missió és definir-nos una mica per tal que ningú no vegi confusió en el nostre criteri.

La societat en què vivim, societat de possessió privada dels mitjans de producció i de canvi, no és pas la més indicada per a sostenir que hom pot mirar-se les coses des d'un punt intermitg de les grans forces que estant en lluita: posseïdors i desposseïts.

Rieu-vos d'aquest il·lusos que es pensen que estant deslligats d'un dels dos interessos de classe que lluiten actualment al món. És una il·lusió vana i de cervell malalt que no comprén la realitat, o millor dit, és l'eterna il·lusió petit-burguesa, que per llur condició de petit propietari es troba al costat del capitalisme i per llur misèria i explotació a que està obligat sent que també els seus interessos estan d'acord amb els del proletariat.

En el món, doncs, entre el proletariat i el capitalisme, no existeix el neutralisme puix fins i tot la petita burgesia belluga sempre cap a ací i cap a allà segons la potència d'una d'aquestes classes.

I si això que hem dit és una veritat axiomàtica en l'ordre econòmic, en l'ordre polític-ideològic, tot belluga igualment al so dels interessos d'aquestes dues classes.

El lògic, doncs, sembla que hauria d'ésser l'existència de dos grans partits polítics, l'un dels explotadors i l'altre dels explotats. I això és el què en realitat existeix, puix amb tot i haver-hi tants partits i tantes denominacions, els partits burgesos que és allí on hi ha la màxima variant, s'uneixen tots quan hom ataca la propietat privada, base del règim capitalista.

Tota aquesta variant de partits polítics des dels clerical-reaccionaris fins als partits demòcrates són representants de la burgesia i per un natural surten a l'arena pública amb promeses i frases per tal d'lluernar el poble al qual ells mateixos exploten en les fàbriques, tallers i propietats agrícoles.

Els treballadors no han de creure mai en la serietat de les baralles que tenen entre si els partits burgesos. A Espanya la

burguesia feudal pugna per conservar el poder de l'Estat; la burgesia industrial i comercial pugna per apoderar-se'n; resultat d'aquesta baralla, el representant dels grans terratinents, Santiago Alba, i, el representant de la gran indústria, Francesc Cambó, suprimeixen la lluita, es reparteixen el poder i tot perquè veuen el poble explotat disposat a intervindre en les lluites pro-República.

El proletariat, i amb ell totes les classes explotades del poble, camperols, petits propietaris, etc., també fan l'unitat de forces. Aquest fou el cas de l'Octubre de 1917 a l'imperi dels tsars. Tot el poble explotat marxava unit sota les consignes del partit bolxevista el qual havia sabut preveure els aconeximents i encarrilar-los.

Tot això que hem dit més amunt prova d'una manera ben palesa l'existència de dues classes econòmiques en eterna lluita, puix allò que l'una necessita per a viure, és la mort per l'altra. El capitalisme consagra l'explotació de l'home per l'home per mitjà del salari, la propietat privada, el privilegi de l'educació, etc. I el proletariat que aspira a una societat econòmicament lliure, per arribar-hi, per a salvar la humanitat del caos en que l'ha col·locada l'egoisme desenfrenat de la classe capitalista, necessita rompre per la violència totes les trabes que té posades en el camí i pendre el poder de l'Estat de les seves mans, instaurant la Dictadura Proletària com a règim de transició cap al Comunisme.

El primer amb el qual creu la Comissió de *Qüestions Socials i Agràries* és la lluita de les classes i sota aquest criteri parlarem i ho analitzarem tot.

A l'encarar-nos per primera vegada amb el poble lleidatà, creiem obligatòria la nostra definició.

Nosaltres som marxistes, puix una Comissió d'assumptes socials que no tingui un caràcter netament proletari, anti-reformista, hauria d'ésser una Comissió destinada a enganyar als obrers i a perpetuar l'actual estat de coses, que nosaltres enderrocarem fent servir totes les armes.

Companys obrers de Lleida i la província, aquesta Comissió us saluda.

Ricard Barquer, Francesc Aguilar,
Josep Comabella.

Amnistia Social

Semblava, al principi de l'organització de la campanya, que darrera de l'alliberament dels presos i exiliats polítics seguiria el dels presos socials, mes les realitats punyents de la gasiveria i de les minses mostres de liberalitat dels homes de la dictadura, han fet esfumar la possibilitat de què els nostres germans proletaris;—que ja fa molts anys van desgranant llur trista vida, d'homes acabats, anorreats, pels sempre fètrics servidors del capitalisme,—puguin tornar a usdefruitar de la llibertat i fer la seva vida normal.

Quan s'iniciaren els treballs per aconseguir l'alliberament dels presos polítics, es digué—que aquest, havia d'arribar també als exiliats i als homes que sofreixen les conseqüències dels extremismes d'aquella odiosa opressió brutal del terrorisme—que ja vindrà el dia que els ciutadans podrem dir qui foren els seus organitzadors i culpables.

Amb aquesta plataforma, els homes més conspicus del nostre catalanisme i els partits per ells organitzats, i mercès a l'enorme ajut de la gran massa proletària de Catalunya, que com un sol home es llençà a obtindre l'alliberament, pogueren aconseguir el retorn de molts dels seus homes i la llibertat,—encara que amb compta gotes—d'actuació.

Aconseguit llur objectiu, sobtadament, la campanya pro-presos socials ha sofert un entrebanc; ja no se sent aquell clamoreig unànim, són únicament veus isolades les que malden, endebades, per obtindre la llibertat dels presos socials.

Es que els partits i la premsa capitalista, la burgesia, han emmudit la seva veu; temen que si ajuden als obrers a obtindre la llibertat dels seus germans i companys, el dia de demà seran uns adversaris més que li plantaran cara; però han de recordar que el tracte era el d'aconseguir la llibertat de tots, i no la d'uns quants; per tant la campanya s'ha de reemprendre activament, amb nova empena i noves iniciatives. S'ha de crear un estat d'opinió que formi un front únic proletari,—ja que no vol secundar-ho la burgesia—per obtindre l'alliberament dels presos socials.

L'ESPURNA al sortir a la palestra, ben jovensana i ben ardidada, no pot fer-ho d'altra manera sinó ajuntant la seva veu a la de tots els proletaris catalans i treballar intensament per aconseguir l'anhel de tots els obrers.

Encara que ens hàgim d'enrogallar cridem i cridarem ben fort:

Llibertat pels presos socials!

Llibertat pels exiliats!

Amnistia Social!

Caldrà dir-ho d'una altra manera?

Si se'ns obliga, també ho farem.

Obrers ara més que mai:

Amnistia Social!!!

J. M.

COMENTARIS

«Els exiliats acusen», de Ramon Xuriguera

El nostre bon amic Ramon Xuriguera, acaba de publicar un llibre polític d'un interès viu, creixent i actual.

És el llibre espanyol aparegut després de la caiguda del Directori, que més extensament s'ocupa del problema català. Macià, Gassol, Casanoves, diuen per boca de Ramon Xuriguera, coses força interessants.

Un altre dels punts més importants és el capítol dedicat a Santiago Alba, en el qual es veu clarament el contrast de l'Alba del dia 12 de setembre de 1923 amb l'Alba de l'entrevista amb el rei a París.

Hi ha encara d'altres qüestions interessantíssimes. El general López Ochoa, l'ex diputat Eduard Ortega i Gasset, l'escriptor republicà V. Blasco Ibañez, l'ex president del Consell Josep Sánchez Guerra i el catèdric inquiet que és Miquel de Unamuno, hi surten a reluir amb una força narrativa i intenció inicial de consideració.

Conté, encara, un estudi sobre la dictadura de Primo de Rivera, en el qual posa de manifest algunes consideracions respecte a la situació del país, del Marroc, de la política seguida, etc. etc.

Tot el llibre, demostra una gran agilitat del seu autor i una entesa en marcar en termes precisos els trets principals de les nou personalitats que hi desfilen.

L'aparició d'«Els exiliats acusen» ha estat una victòria del liberalisme i un dia de sort per la bibliografia política catalana.

Rebi el seu autor, el nostre conciutadà Ramon Xuriguera, el nostre afecte i una alenada d'entusiasme.

L'exiliat Francesc Macià

És una profunda atracció que neix al cor i a la ment, confirma els que exerceixen sobre nostre els homes d'ideal ferm: de caràcter sincer. L'època present es caracteritza precisament per una manca d'aquesta classe de sers sempre disposats al sacrifici, (bojos com acostumen nomenar-los la genteta de panxa i sexe) que han estat, són i seran sempre les veritables valors humanes.

La redacció de L'ESPURNA, es complau en fer pública la seva simpatia i adhesió a l'ideal sustentant amb tanta claredat i fermesa per Francesc Macià i demés exiliats, honra de la terra nostrada i punt de mira de la gent de cor i de tots aquells que repugnen les tortuositats i conveniències egoistes de tan fàcil adquisició quan hom està disposat a saltar per damunt de la consciència i dignitat humanes.

Un antifeixista és lliurat al Govern feixista

Ha estat complimentada l'ordre d'expulsió dictada per la Direcció general de Seguretat contra el súbdit italià antifeixista Victorio Imperiale, que fou detingut a Madrid i portat a Barcelona. Ha marxat a bord del «Franca Fassio» en direcció cap a Gènova.

L'expulsió és simplement per indocumentat.

El menys que es pot demanar, per justicial, és deixar escollir el lloc del trasllat al mateix individu.

A la fi, no és també un home tan digne de respecte com qualsevol altre per a que li siguin respectats els drets civils?

Censura

governativa

La llibertat de cultes

Bo és que els nostres clericals (no direm religiosos perquè en realitat no ho són) d'esperit intransigent i anticristià s'interessin de com pensen els catòlics que han llegit i comprès l'evangeli. A continuació reproduïm l'intervenció a la discussió de la memòria d'Ortega i Gasset a l'Ateneu de Madrid del reverend senyor Gómez Pinyan. Podria fer-los un gran bé.

«Estima que el problema religiós és a Espanya més important que el problema polític, i no podrà obtenir-se una llibertat política real mentre no s'obtingui una llibertat religiosa.

La clerecia espanyola no és una excepció en l'estat de descomposició en què es troben les altres institucions nacionals.

L'Església espanyola està mediatitzada per l'Estat, i per aquesta causa han arribat a ella totes les màcules de la política.

A Espanya, malgrat la seva tradició catòlica, no hi ha cultura catòlica.

L'orador es mostra partidari de la separació de l'Església i l'Estat.

A Espanya—diu—tenim una Església nacional. És un instrument de la política.

La separació de l'Església i l'Estat portaria una conseqüència fatal: la proclamació de la llibertat de cultes; però la separació no significa falta de lligament entre l'Església i l'Estat, sinó que l'Estat no tindria religió oficial i hauria per tant, d'emparar-les totes.

Estima que un Estat no té dret a imposar una religió. Sant Pere digué que la llei de Crist és llei de llibertat.»

Què us sembla, mossén Plíno, si l'excomunicuéssim?

EL MILLOR OBSEQUI ES L'OFRENA DE

Caramels LLOP

CONSTITUCIÓ, 22 — LLEIDA

Més de dos cents cadàvers

Uns cops de martell, un tabic que s'enfonsa, i com si caigués el teló d'un drama macabre, una escena terrible s'ofereix a la vista de l'espectador: un munt d'esquelets i de mòmies són els personatges que donen vida a la fosca, a la trista, a la desesperada escena.

Les mòmies tenen cordes lligades a la cintura i jeuen en postures violentes, jeuen retorçudes, encargolades, cosa que fa suposar que han estat tirades vives en aquella cambra putrefacte.

«Són coses del passat...»

Però les cares dels espectadors s'estiren, llueixen llurs ulls, apreten el punys i les barres fenx cruir al mateix temps els dits i les dents: i el drama tal com fou viscut anys endarrera, per aquells cossos sense vida, comença a desenrotllar-se en la ment de l'home d'avui.

La Santa Inquisició...

Homes vestits de frare, mans ungides de la gràcia de déu, ànimes salvatges (les ànimes dels fanàtics defensors que creien doctrines de Crist) encagades per les més baixes i mesquines passions, arrastraven després de martiritzar-los en el suplici, a germans seus—com ells fills de déu—en la tomba que havia de rebre'ls en vida. Les pobres víctimes, avui una demà una altra, anaven caient en aquella cambra lúgubre i al veure's condemnats a morir, al veure's voltats de morts, al sentir que l'olor prestilient d'uns cossos putrefactes s'esferien, es mossegaven els punys, els sortien, fosforescents, els ulls de llurs caves i morien rabiant, mossegant-se, cargolant-se...

Però heus aquí, que abans de caurer el teló altra volta, entra un sabi en escena i amb veu pausada i segura, diu:

—Senyor, no feu comentaris, això no és altra cosa que un ossar.

Unes targetes

El dia disset del corrent uns obrers, amics nostres, reberen per correu adreçades al treball. unes tarjes impreses que per la seva originalitat i significació mereixen ésser reproduïdes.

Ben clar es veu que hi ha una mà que treballa per sota, sense mai parar, una mà poderosa i provocativa.

Els nostres amics obrers ens ho ensenyaren tots estupefactes. Llegeixin els nostres lectors les reproduccions literals, que posem amb el nom de l'interessat per tal que sigui més autoritzat. De pas, però, direm que no s'ha aconseguit res; l'autor d'aquesta labor singular ha perdut, simplement, el temps. Ens consta:

«A Domènec Rubió.—Ets ferrer i blasfemes? Saps doblegar el ferro i no saps doblegar ta llengua, mal metal·lúrgic?»

«A Josep Pena.—Periodista renegues? Llences als vents cada dia les veus de tot el món, i no saps veure que la teva veu es grollera—femta arrapada als peus—molesta a tot el món?»

«A Antoni Pueyo.—La llei prohibeix la blasfèmia. Germà, has mancat a la llei!»

«A Cándid Acín.—L'home renegat, no mereix ser respectat.»

Per a major garantia, encara, tindrem al nostre poder les targetes indicades, les quals estan a la disposició de tots els nostres lectors i amics. I al senyor que s'ha molestat en enviar-les li repetim que de no fer-ho hauria evitat que alguns es fessin un bon tip de riure i s'hauria estalviat els diners dels segells.

CENSURAT

MAGATZEMS

E. CARDONA

LLEIDA

NOVA SECCIO:

**FABRICA de miralls de totes menes
TALLERS de bisellats, pulits, etc.**

L'ALBADA

Hora era ja que a la nostra ciutat, fogar d'intensa vibració ideològica esquerrana, encara que aparentment ho vulguin dissimular els nostres conspicus panxa-contents locals—els elements vertaderament d'esquerra formessin un bloc compacte, i mancomunant llurs voluntats, es llencessin ardidament a la palestra ciutadana i local, per fer remoure a soca i arrel els baixos fons de la política, passant-la pel sedàs de la crítica serena i justa de la consciència ciutadana, a fi que cristalitzi d'una vegada i, depurades les responsabilitats, poguer reempredre el camí de la justícia i el de les solucions reals dels problemes plantejats per tal d'aconseguir l'acreixement del tremp i valentia de la nostra ciutat i dressar-la per camins democràtics i obertament liberals.

Que no canti victòria, dones, el místic repòrter de cultura del «Diario de Lérida». Ha desaparegut «Lleida» però surt a la vida L'ESPURNA, de contingut ideològic profundament esquerrà i democràtic, i d'esperit obertament rebel i de lluita contra tots els elements reaccionaris que viuen amb l'esquena dreta per la capital occidental de Catalunya.

Els partits republicans històrics, han donat de sí tot el que podien; avui, de fet, es troben fancats en un clos on no hi ha porta de sortida i, per tant, la seva posició és més aviat acomodaticia. Esperen la transformació de les institucions capdals de la península amb la promesa d'unes eleccions i d'unes Corts constituents. Els fan un xic de basarda les solucions més radicals i han desaprofitat, per aquest motiu, l'ocasió única de realitzar, a la caiguda de la dictadura de Primo de Rivera, la revolució política republicana burgesa. Ara ja no hi són a temps. Passats els moments d'incertitud, durant els quals tremolaren les més altes institucions i la més alta representació de l'Estat espanyol—burgés i capitalista—han donat peu als elements monàrquics i religiosos a que reaccionessin i a que, ràpidament, anessin extenent una tupida madeixa de repartiment d'alts càrrecs, entre els més incondicionals de la monarquia, i col·locant, en les Diputacions i Municipis, als homes conservadors, reaccionaris, i fins i tot als cacics, perquè, d'aquesta forma, tota la representació oficial d'Espanya, totes les forces estiguessin sota el seu domini.

Avui els reaccionaris espanyols, els monàrquics, ja respiren; fins i tot enraonen com si no tinguessin contrincant, i tornen a preparar-se el torn governamental a base dels dos partits més fatídics i fracassats d'Espanya: el conservador i el liberal.

Altra volta Alba, Cambó, Romanones, Alhucemas, etc., remenen les seves figures—massa conegudes per desgràcia—i van prestant-se a apuntalar aquelles coses que ja fa temps que no tenen punt d'apoi.

Talment hom diria que no ha passat res de 1923 ençà. Es veu que entre els polítics no han produït cap solc els anys de dictadura. Tenen l'epidermis tan espessa com dura l'oida, i tornen a fer la viu viu a l'entorn dels lacais i prohoms del capitalisme.

Mentrestant, el poble continua tan desentès com sempre, de les maquinacions i maquiavelismes dels professionals de la política. Més dissortadament, també, queden sense resoldre una infinitat de problemes ciutadans, tan morals com econòmics, que, encara que ells no ho vulguin creure, no admeten demora i si no saben adaptar-se a l'ambient actual; si no polsen les necessitats i aspiracions de la vida moderna, van a perill de negar-se en la riada de les corrents socials, avui, en ple deixoniment, i es trobaran tan distanciat de la gran massa del que hom s'entesta en dir els governats, que no els donaran lloc a poguer tornar a fracasar, per que ja els hauran escombrat abans.

Unicament un sector ciutadà demostra activitat ferma i decidida. Es el dels homes que, militants actius dels seus respectius partits polítics de combat, s'han llençat a la lluita, enlairant ben alt l'ideal de la transformació radical de les institucions espanyoles per a conseguir la implantació de la República federal, com a punt de partida per un demà socialment més lliure i més humà, sense entrebancar-se en discussions i en escrúpols; si no pot ésser per terrenys legals i jurídics, anant de ple cap a la revolució social.

El front únic d'esquerres, la Intel·ligència Republicana, no és possible si no està formada a base d'això que és ben senzill; o revolució burgesa, com a cosa immediata, o revolució social, com a cosa ben concreta. Unió per a anar a les eleccions, de les urnes, no en sortirà la República, per més il·lusions que es facin els republicans purs i els històrics. La monarquia té acaparats tots els ressorts de lluita. Als republicans sols els ha deixat les minories, per anorrear-les quan tingui la batalla ben girada a favor seu.

En l'horitzó polític actual, passada l'hora de les oportunitats, només si beslluma una cosa sincera i concreta: són les noves promocions de joventut proletàries i estudiantils.

Els que encara no hem arribat a la plenitud dels nostres drets ciutadans i polítics, els anys de dictadura ens han servit a desgrat de la nostra juvenesa, per a sospesar el bé i el mal d'uns i d'altres, institucions i partits, homes i sistemes, i hem arribat a una conclusió ben ferma, que si els homes d'avui, que es diuen republicans, no gosen fer-la, ja la portarem a cap nosaltres, quan sigui la nostra hora, i hàgim finalitzat els treballs d'educació política i proletària: la revolució social.

L'ESPURNA setmanari de caràcter cultural-sociològic, i portanveu de la ideologia esquerrana, inicia els seus treballs de lluita i combat. Es un deure de tots nosaltres, promocions noves que pugem, ajuntar-hi

el nostre esforç, per a preparar, amb la campanya que ella portarà a cap, l'assoliment d'una nova albada, que instauri la República federal i doni solució als diferents problemes polítics i econòmics de les diferents regions de la península, dins un règim lliure i democràtic.

J. MARTÍNEZ.

Espurnes

La buidor d'un palau

D'ençà que traslladaren el bisbe de Lleida a Barcelona, el palau del cap del carrer de la Palma fa una gran tristesa. Una tristesa igual a la que fa una gàbia sense cap ocell.

Tants dies que ha passat de la partida del senyor bisbe cap aquí i per ara i tant res no indica que prompte torni a regnar el moviment en aquell edifici, grandios i de cara allargada, i gruixuda.

Però ningú no en sap res de les lleis del clergat, tan misterioses. El nostre plany és fruit només del record grat de l'arribada que se li feu al venir a Lleida, que a nosaltres ens admirà per la seva magnificència. I també perquè tot aquest temps les ovelles volten esgarriades, havent perdut el seu pastor.

La manifestació del dia 16

El senyor Rector del Carme pot estar content al comprovar la destresa que té en fer acudir la gent a la processó de la seva església. Amb els versos d'«El Diario» (que s'han fet cèlebres), els sermons i els encàrrecs particulars feren decidir a anar-hi molta gent.

El poble de Lleida és així: tan aviat sembla que és catòlic, com monàrquic com, de cop i volta, dels més republicans de la península, (qui no es recorda de les manifestacions de l'11 de febrer i del mes d'abril.)

Hem de fer avinent, però, que nosaltres, mentre no poguéssim fer altra cosa, faríem els possibles per tal que no es cremessin ciris a cap processó, perquè cada cop que en passa una a l'endemà hi ha trencadissa de la bona d'ossos dels pacífics transients; i això, francament, no ho trobem gaire cristià.

El Sr. Rector del Carme, poeta

Amb tot l'interès recomanem als amics de L'ESPURNA la lectura de la poesia que inserim a continuació publicada a «El Diario de Lérida».

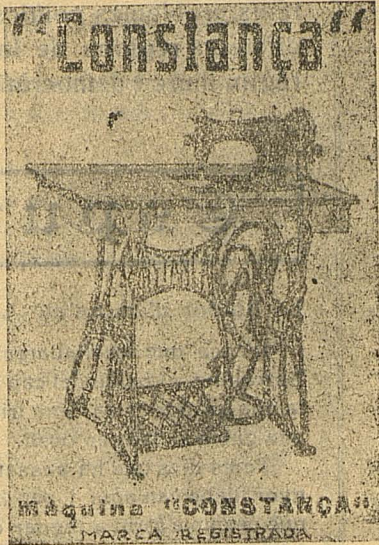
Es d'una perfecció mètrica i de fons extraordinària; tot llegint-la, us vindran al·l'esment les lucubracions dels grans místics de la literatura espanyola.

«Aquel faro que calma
Del mar las olas,
Calma también de mi alma
Las penas todas.
Porque es María
El faro del Carmelo
La luz que guía.
Marinos, si queréis
Llegar al puerto,
Llamadme con el nombre
De mi Carmelo,
Pues soy la Estrella
Que dirige la barca
Del que navega.
La tempestad más fuerte
Rinde homenaje
Al que el Escapulario
Lleva por angel».

Coneixíem al «Párroco-Prior del Carmen», com a mestre formidable de l'oratoría sagrada en castellà: tot Lleida en va ple. Però, encara no li coneixem cap arrencada lírica com aquesta.

Cel·lebrem de tot cor l'aparició d'aquest nou fill de les Muses.

Apa, doncs, senyor «Párroco-Prior del Carmen» per molts anys i, a treballar de ferm; és qüestió d'anar als Jocs Florals de l'any vinent.

MAQUINAS PARA COSER Y BORDAR

Comprando "CONSTANÇA" la misma compradora percibe la comisión, por la diferencia de precio. Enseñanza completa de Bordado, Ptas. 15. GRATIS adquiriendo la misma.

Cocinas a Gas de Gasolina, Especialidades para el Hogar: Marca «PYROS»

Lámparas «PETROMAX» - Aparatos de radio - Gramolas eléctricas para Cafés y Bars - Material eléctrico - Bombillas de todas las marcas para alumbrado - Motos B. S. A. y Bicicletas - Taller de reparación de Neumáticos, Bicicletas y Motos - Neumáticos de todas las Marcas y Bandajes Macizos - Suministros generales para Auto-Moto y Velo

FEDERICO MIQUEL

Blondel, letra J y 46 - Teléfono 11 - LÉRIDA

Dr. Manuel Mercé Sendra

Medicina general

Especialista en malalties del cor i venèrees

RAIGS X

Ortodiagrames, Electrocardiografia,
Diotèrmia

ARMES I MUNICIONS**CASA BALASCH**

PLAÇA DE LA SAL, 3 LLEIDA

LA MÉS ASSORTIDA EN EL RAM
DE CAÇA I ESPORT

❖ ELS MILLORS PREUS ❖

MOBLES GRAN NOVETAT

Es construeixen per encàrrec tota mena de mobles d'estil.

J. ROSSELLÓ

Rambla Ferran, 4 LLEIDA

Restaurant de l'Estació

SERVEI ACURAT

Telèfon 81 Lleida

Ramon Bordalba Armengol
(METGE-ESPECIALISTA)

NAS - GOLA - ORELLES

Consulta de 10 a 1
Plaça de la Sal, 15-2.º

Propagueu L'ESPURNA

Anuncieu a L'ESPURNA

MAGATZEMS DANIEL

CONSTITUCIÓ, 22 - LLEIDA

Merceria - Paraigues - Perfumeria
Guants - Novetats - Etc. etc.

CAMBRES DE BANY
DES DE 300 PESSETES
E. CARDONA - Lleida

Antiga

Fonda d'Agramunt

Estreteria, 12 LLEIDA

E. Andreu Lamarca

Sastreria

Major, 16, 1.º Lleida

Camises
Corbates
Gèneres de punt

TEIXIDÓ

ESTERERIA, 11

Articles de viatge
Mocadors
Mitgeria

ESPECIALITAT EN CAMISES A MIDA